

СВОЄРІДНІСТЬ ЗАПОВНЕННЯ “БІЛИХ ПЛЯМ” В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Доп. - Киба В., група ЖТ-41.
Наук. кер. - доц. Калантаєвська Г.

Густо засіяне “білими плямами” поле українського літературного процесу ХХ ст. Микола Хвильовий, Майк Йогансен, Гнат Михайличенко, Валер’ян Підмогильний, Дмитро Загул, Євген Плужник, Микола Зеров, Михайло Драй-Хмара - ці імена мало відомі широкому колу читачів або невідомі загалом. Ще донедавна їхньої творчості та багатьох інших “так наче й не було” в українській літературі ХХ ст., наче ця “озонна діра” в духовній атмосфері літератури нікого й не тривожила.

За усунення “білих плям” українські дослідники активно взялися наприкінці 80-рр. ХХ ст. Чимало зусиль науковця доклав до цього академік М. Жулинський. У своїй праці “Із забуття в безсмертя” він говорить про замулені криниці українського літературного процесу, які потрібно очистити для повноводного служіння культурі. Відтоді й до сьогодні в першу чергу завдяки зусиллям науковців Інституту літератури ім. Шевченка НАН України очищення цих джерел триває. Широкому читацькому загалові повернуті твори періоду, названого “розстріляним відродженням”. Громадянську реабілітацію здобули такі твори, як “Собор” О.Гончара, “Іван” І.Чендея, “Катастрофа” В.Дрозда, “Мальви” Р.Іваничука. Справедливо високу оцінку сучасників отримали недруковані раніше твори Р.Андріяшика, С. Плачинди, Є.Гуцала, Гр. Тютюнника, Д.Міщенка, М.Данька. Як світло далеких ясных зірок доходить до нас поетичне слово справжніх лицарів духу, загнаних тоталітарною системою за ґрати та колючий дріт: відразу дві колективні поетичні збірки (“Очима серця” та “З облоги ночі”) у 1993 р. реабілітували творчість І.Багряного, В.Стуса, І.Світличного, В.Голобородька, В.Борового, Г.Кочура, З.Краківського, І.Ратушинської та інших.

Промовистим залишається і той факт, що жодна з історій української літератури, написаних до 1917 р., не видавалася в радянські часи. Лише в останні роки ми ознайомилися з творчістю таких дослідників як О.Огоновський, М.Грушевський, Б.Лепкий, С.Єфремов.

На сьогоднішній день по відновленню “духовних оазисів” та заповненню “білих плям” зроблено чимало. Але фактично непроаналізованою й майже невиданою залишається публіцистика гнаних свого часу світочів духу, не проаналізовані й неопубліковані статті з раритетних нині періодичних видань, не перевидані масовими накладками самвидавівські часописи, за допомогою яких пробивався до світла голос правди.

СТАНОВЛЕННЯ ЕПІСТОЛЯРНОГО СТИЛЮ

Доп. – Грищенко О., ЕФ-47.
Наук. кер. – ст. викл. Яременко Л.М.

Будь-яке листування, власне, як і мова взагалі, якщо розглядати ці поняття з комунікативного погляду, — явище суспільне. Отже, сенс, доцільність письменницького листування також впливає із суспільної природи мовлення, яке завжди комусь адресоване. Поза суспільством мова немислима. Так само немислимий за межами суспільства твір епістолярний, адже його будівельним матеріалом є слово. На комунікативну природу художніх цінностей вказував ще Гегель: „Будь-який твір мистецтва являє собою діалог з кожною людиною, що постає перед ним”.

Історичні умови розвитку листування в Україні визначили його неперервний зв'язок з високою епістолярною культурою Стародавньої Греції та Риму. Через перекладну літературу візантійського та болгарського походження давньоруські книжники мали відомості про античну міфологію, філософію і красне письменство, фактом якого була й епістолографія.

Величезний масив приватної кореспонденції залишила у спадок нащадкам Візантійська епоха. Однією з назв письменників чи